

MEB ÖĞRETİM PROGRAMI ve KAZANIMLARINA UYGUN
OKULA YARDIMCI
SINAVLARA HAZIRLIK

TÜRKÇE

SORU BANKASI

okulburada.com
eğitim portalı

MUBA TANITIM

MEB
DERS KİTABI İLE
%100
UYUMLU

KONU DESTEKLİ TOPLAM
694 SORU

YAZARLAR:

Selma SERİN
Mustafa GÜNESER

**YENİ NESİL
SORULAR**

MUBA
YAYINLARI

ETKİNLİK – 1

Aşağıdaki altı çizili sözcükleri cümledeki anlamlarına göre “✓” işaretiyle belirtiniz.

Cümleler	Gerçek Anlam	Mecaz Anlam	Terim Anlam
Senin bütün tahminlerin <u>doğru</u> çıktı.			
İki nokta arasından tek bir <u>doğru</u> geçer.			
O, kurallara uyan <u>doğru</u> bir adamdır.			
Yapım eki almamış sözcükler <u>kök</u> hâindedir.			
Onun <u>kökleri</u> bir Osmanlı paşasına uzanıyormuş.			
Fırtına, ağaçları <u>kökünden</u> sökmüştü.			
Gerçekleri öğrenince gözlerindeki <u>perde</u> kalktı.			
Bu oyun üç <u>perdeden</u> oluşuyor.			
Bahar gelince evdeki bütün <u>perdelere</u> yıkandı.			

ETKİNLİK – 2

Aşağıda verilen sözcükleri gerçek ve mecaz anlamlarıyla birer cümlede kullanınız.

haşlamak		Gerçek Anlam
		Mecaz Anlam
keskin		Gerçek Anlam
		Mecaz Anlam
oyun		Gerçek Anlam
		Mecaz Anlam

ETKİNLİK – 3

Aşağıda verilen sözcük çiftlerinden zıt anlamlı olanların başına “✓” işareti koyunuz.

☐	Acemi - usta
☐	Paralı - parasız
☐	Kirli - temiz
☐	Uyumlu - uyumsuz
☐	boş - dolu
☐	erken - geç

☐	Aç - tok
☐	Zengin - yoksul
☐	Canlı - cansız
☐	Dar - geniş
☐	başlamak - bitirmek
☐	eski - yeni

☐	Savaş - barış
☐	Uyumak - uyumamak
☐	Kızgın - mutlu
☐	Akıllı - akılsız
☐	cimri - cömert
☐	kuru - nemli

ETKİNLİK – 4

Aşağıda verilen sözcüklerden eş seslisi olanların başına “✓” işareti koyunuz.

☐	burun
☐	bal
☐	yol
☐	çok
☐	kan
☐	iç

☐	alay
☐	el
☐	çay
☐	diz
☐	kurt
☐	at

☐	arı
☐	yar
☐	taş
☐	hala
☐	seç
☐	bağ

ETKİNLİK – 5

Aşağıdaki cümlelerde bulunan ikilemelerin yapılış şekillerini örnekteki gibi karşılarındaki boşluklara yazınız.

Odasını baştan başa posterlerle donatmış.	Aynı sözcüklerin tekrarıyla
Bu işi yapabilmek için güçlü kuvvetli birine ihtiyacımız vardı.	
Onunla bu eski evde acı tatlı hatıralarımız geçmişti.	
Havalar ısınınca çoluk çocuk pikniğe gittik.	
Markete kızıyla gidince ne kadar ıvır zıvır varsa almak zorunda kalmıştı.	
Derenin şırl şırl akan suyu bütün sıkıntılarını gidermişti.	
Ne kadar malı mülkü varsa çocuklarına bırakmıştı.	
Konuyu daha sonra enine boyuna tartışırız.	
Yarım yamalak bir şeyler geveleyip gitti.	
Boşu boşuna bu kadar telaşlanmışız.	

ETKİNLİK – 6

Aşağıda verilen deyimleri açıklamaları ile eşleştiriniz.

1	kafa yormak
2	çantada keklik
3	ocağına düşmek
4	eli sıkı
5	kâğıt üzerinde kalmak

	Çabucak elde edilmek
	Kolay para harcamayan, cimri
	Bir iş, bir konu üzerinde çokça düşünmek
	Yapılması kararlaştırıldığı hâlde uygulanmamak
	Bir kimseye muhtaç olmak

ETKİNLİK – 7

Aşağıdaki atasözlerini anlamlarıyla eşleştiriniz.

1	Abanın kadri yağmurda bilinir.	Güzel bir şeyi elde etmek isteyen kimse, bunun getirdiği zorluklara da katlanmayı bilmelidir.
2	Araba devrilince yol gösteren çok olur.	Bir şeyin değeri ona çok ihtiyaç duyulduğu zaman anlaşılır.
3	Bal bal demekle ağız tatlanmaz.	İşler kötü gidince akıl verenler çoğalır.
4	Bir baş soğan bir kazanı kokutur.	Kötü bir insan, kötü bir davranış, kötü bir söz, bütün toplumun huzurunu kaçıtır.
5	Dağ başı dumansız olmaz.	Bir konu üzerinde söz söyleyen çok olursa sonuca ulaşmak gecikir.
6	Horozu çok olan köyün sabahı geç olur.	Sorumluluğu çok olanın, her zaman üzüntüsü, sıkıntısı olur.
7	Dikensiz gül olmaz.	Sadece tatlı söz söylemekle güzel bir şey gerçekleşmez.
8	Tavşan dağa küsmüş, dağın haberi olmamış.	Güzel yaşamak isteyen kişi, bu yaşayışın yükünü çekmeyi göze almalı ve gerekli kaynakları elinin altında bulundurmalıdır.
9	Canı kaymak isteyen, mandayı yanında taşır.	İnsanın sıkıntılı zamanı sürüp gitmez, arkasından iyi günler de gelir.
10	Aklına geleni işleme, her ağacı taşlama.	Hiçbir zaman aşırıya kaçılmamalıdır.
11	Çoğu zarar, azı karar.	Önemsiz kişi, önemli kişiye küsse önemli kişinin umurunda bile olmaz.
12	Kara gün kararıp kalmaz.	Sonunu düşünmeksizin aklına eseni yapan, herkese sataşan kimse bu davranışının büyük zararlarını görür.

SÖZCÜKTE ANLAM

1.

Montaigne, "Bana doğru gelen hiçbir şey yoktur ki yanlış gibi de gelmesin." diyerek alıyor neşteri eline ve şüphenin keskin ellerine teslim ediyor kendini. "Kendimizi bilmezsek neyi bilebiliriz ki?" cümlesinden yola çıkıp kelimelerle insan arasındaki köprüleri yıkıyor yerine yenilerini yaparak.

ANLAMLAR

- Herhangi bir şeyi esas almak, oradan başlamak
- Bir ucundan öbür ucuna kadar yönü değişmeyen, eğri ve çarpık olmayan, düz
- Cerrahide kesme işlemlerinde kullanılan bıçak
- Bağlarını koparmak

Buna göre altı çizili sözcüklerle verilen anlamlar eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) Neşter   B) Yola çıkmak   C) Köprüleri yıkmak   D) Doğru

2.

Türk sinemasında "Sultan" lakabıyla anılmaktadır. 1960'larda sinema ile tanışmış, ilk sinema ödülünü 1964 Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde Acı Hayat filmiyle en başarılı kadın oyuncu olarak almıştır. Toplamda 222 filmde rol alan Türkan Şoray, bu sayıyla dünyanın "en çok film yapan" kadın oyuncusudur. Türkan Şoray'ın sinema hayatı, aynı zamanda Türk sinemasının tarihine ışık tutan birinci elden tanıklık özelliği taşır.

Parçada "birinci elden tanıklık" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yaşananları yeniden kurgulamak
B) Anlatıcıların yorumlarına yer vermek
C) Yaşananlara bizzat şahit olmak
D) Olaylara şahit olanların söylemlerine yer vermek

3.

- I. Köpek, sahibini görür görmez tanıdı.
II. Sincapları yakından tanırım.
III. Çocuğa kendine çekidüzen vermesi için iki gün süre tanıdı.

"Tanımak" sözcüğü numaralanmış cümlelerde aşağıdaki anlamlarından hangisiyle kullanılmamıştır?

- A) Bir kimse veya şeyle ilgili, doğru ve tam bilgisi bulunmak
B) Sorumlu bilmek
C) Bir şeyin yapılması, bitirilmesi için belli bir süre vermek
D) Hatırlamak

BİLGİ

ÇOK ANLAMLILIK NEDİR?

Sözcükler başlangıçta tek anlamlıdır. Zamanla bu sözcükler cümlede kullandığımız yere ve duruma göre yeni anlamlar kazanabilir. Bu duruma çok anlamlılık denir.

Bu sabah evden erken çıktım. (İçeriden dışarıya varmak ayrıl-mak)

Dörtten iki çıkarsa iki kalır. (eksilmek)

Bebeğin patiği çıktı. (sıyrılmak)

Yukarıdaki cümlelerde görüldüğü gibi bir sözcük kullanıldığı cümleye göre birbirinden farklı anlamlar kazanabilir.

BİLGİ

GERÇEK ANLAM:

Temel anlam veya sözlük anlamı da denilen gerçek anlam, sözcük duyulduğunda akla gelen ilk anlamdır.

Ormanlarımız yanmasın.

Pamuk yumuşaktır.

Yukarıdaki cümlelerde;

yanmak sözcüğü "ısı ve ışık yararak kül durumuna geçip yok olmak"

yumuşak sözcüğü "sert, katı" karşısı olarak kullanılmıştır.

Bu sözcükler temel anlamlarıyla kullanıldığından gerçek anlamıdır.

UNUTMA!

Bazı sözcükler zihnimizde birden fazla gerçek anlam çağırır. Böyle sözcüklere eş sesli sözcükler diyoruz.

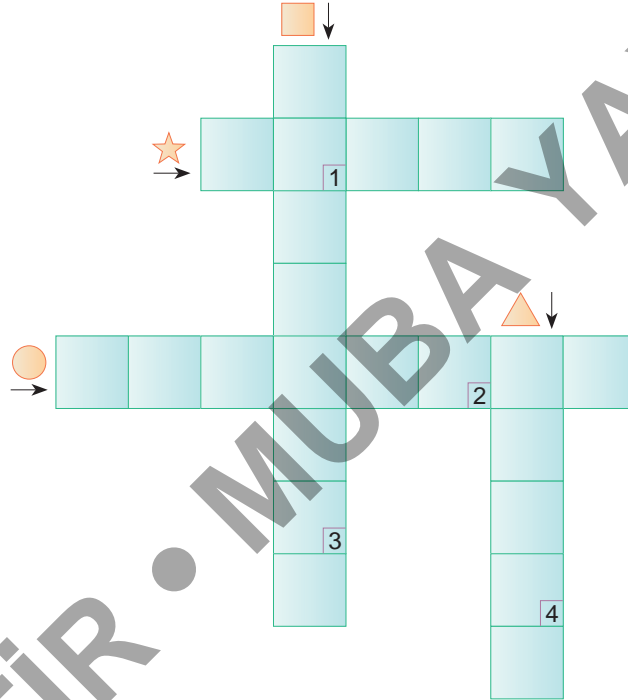
boy → uzunluk
boy → kabile

Bunlar mecaz anlamı değildir.

4. Zaman zaman yaşadığımız anı, aynı yerde aynı koşullarda tekrar yaşıyor hissine kapılırız. İnsanlar bu olayı genellikle doğaüstü olarak yorumlar. Ancak dejavu denilen bu olay bilimsel anlamlar taşımaktadır. Oldukça karmaşık olan dejavu hakkında çok farklı teoriler vardır. Aslında bilimsel anlamda açıklaması oldukça basit. Beynin sağ lobu ile sol lobunun milisaniyeden daha küçük bir zaman farkı ile çalışması, bir taraf diğer taraftan önce algıladığı için, geç algılayan tarafın bu olayı daha önce yaşamış gibi görmesi ile gerçekleşiyor.

Bu metindeki bazı sözcüklerin anlamları "▲, □, ○, ☆" simgeleriyle gösterilmiştir. Bu sözcükleri metinden bularak aşağıdaki bulmacaya yerleştiriniz.

- Anlaşılması güç olan (durum)
- ☆ Yapılması veya anlaşılması kolay olan, karışık olmayan
- Doğa yasalarına uymayan, doğa yasalarıyla açıklanamayan
- ▲ Kuram

ANAHTAR SÖZCÜK

Numaralanmış kutularda yer alan harfler "ANAHTAR SÖZCÜK" bölümüne yerleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi oluşur?

A) S I R A

B) S A R I

C) A S I R

D) I R S A

5. Pencereyi açana göre değişir manzara. Pencerenin kolunu çevirene dek olup biter bu. Bu süre içerisinde yollar genişler veya daralır, göller derinleşir veya sığlaşır, ağaçlar çiçek açar ya da yapraklarını döker. Günün ilk sesi zeminden kopup altıncı kattaki açık pencereden içeriye dalar. Pencereyi açan adam; içeriye girmesine engel olamadığı bu sesin sahibine iki büküm yürüyen satıcıya, gelmesini işaret eder.

Metinde geçen aşağıdaki söz gruplarından hangisi deyimdir?

- A) İçeriye dalmak
B) İşaret etmek
C) Engel olmak
D) Açık pencere
6. I. Karşı kıyıya gitmek için kürek çekmek bana düşmüştü.
II. Bu kamyon en fazla bir ton yük çeker.
III. Sebzelere zarar vermesinler diye etrafına ince bir çit çekti.
IV. Evin önünü aydınlatmak için iki direk arasına geçici olarak kablo çekti.
“Çekmek” **sözcüğü numaralanmış cümlelerin hangisinde “yürütmek, sürmek” anlamında kullanılmıştır?**
- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.
7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim, açıklamasıyla birlikte kullanılmamıştır?**
- A) Günlerdir ağzına bir lokma sürmeyince iğne ipliğe dönmüştü.
B) Hiçbir zaman zora gelemeyiz, disiplinli bir çalışmaya dayanamazdı.
C) Otobüsü beklerken biraz vakit geçirmek, oyalanmak için arkadaşımın yanına uğradım.
D) Bayram arifesinde her yer o kadar kalabalıktı ki iğne atsan yere düşmezdi.
8. **Aşağıdakilerin hangisinde “açmak” sözcüğünün cümlede kazandığı anlamla karşısında verilen anlam uyuşmamaktadır?**

A) Kapıyı yavaşça açıp içeri girdim.	Bir şeyi kapalı durumdan açık duruma getirmek
B) Görevliler kar yağışı sonrası kapanan yolları açtı.	Tıkalı bir şeyi bu durumdan kurtarmak
C) Kollarını iki yana açıp sarılmamı bekledi.	Birbirinden uzaklaştırmak
D) Radyoyu açıp yol boyunca müzik dinledik.	Bir aygıtı çalıştırmak

BİLGİ

MECAZ ANLAM

Bazı sözcükler gerçek anlamlarından uzaklaşarak yeni anlamlar kazanabilir. Buna sözcüğün mecaz anlamı denir.

Beni anlamadın ya ona [yanıyorum](#).

Kardeşine karşı hep [yumuşaktır](#).

Yukarıdaki cümlelerde,

yanmak sözcüğü “çok üzülme” anlamında,

yumuşak sözcüğü “hırçın olmayan, uysal” anlamında kullanılmıştır.

Bu sözcükler, gerçek anlamlarından tamamen uzaklaşarak mecaz anlam kazanmıştır.

UNUTMA!

Her sözcüğün mecaz anlamı olmak zorunda değildir.

BİLGİ

TERİM ANLAM

Bir sözcüğün bilim, sanat, spor, meslek alanında özel bir kavramı karşılayan anlamıdır.

Öğrenciler iki perdelik bir oyuna hazırlanıyor. (tiyatro terimi)

Şiirlerinde uyak kullanmıyor. (edebiyat terimi)

Hakem penaltıyı vermedi. (spor terimi)

Ağaçlar erozyonu önler. (yer bilimi terimi)

UNUTMA!

Bazı sözcükler birkaç alanda terim olabilir.

Bugün sıcaklık 32 dereceyi gösteriyor. (fizik terimi)

Geniş açılar 90 dereceden büyüktür. (geometri terimi)

UNUTMA!

Bilim, sanat, spor, meslek adları ve bunların dalları olan adlar terim değildir.

“Sanat ve bilim arasında etkileşimler olabilir.” cümlesindeki altı çizili sözcükler terim değildir.

9. Kapının arkasında olduğunu biliyorum. Sessizliğinden biliyorum ve tıkırtılarından. Küçük bedenini saklayıp büyük gözlerini aralıktan kara bir uçurtma gibi salmandan biliyorum bunu. Elinle kapat-san da ağzını, parmak aralarından dökülen kıkırtılarından... Küçük bedenini saklayıp büyük gölgeni duvara bir sır tablosu gibi asmandan biliyorum. Hem saklanıyor hem yerini işaret ediyorsun. Korkarım, büyüsen de vazgeçmeyeceksin bu huyundan.

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçadaki altı çizili sözcüklerin karşıladığı anlamlardan biri değildir?

- A) Bir şeyi anlamış veya öğrenmiş bulunmak
- B) Akıl erişemediği, açıklanamayan veya çözülemeyen şey, giz, gizem
- C) Kaygı duymak, endişe etmek
- D) Korumak, esirgemek

10. Yazar, olaylara birçok açıdan bakmayı bilmelidir. Yalnız gördükleriyle yetinmemeli, eldeki verileri yorumlamayı ve sonuca varmayı da bilmeli. Bunlar da yetmez; dil kurallarına hâkim olmalı, sözcüklerin anlam özelliklerini iyi bilmelidir. Özetle hem donanımlı hem iyi bir gözlemci olmalıdır.

Metinde geçen aşağıdaki sözcüklerden hangisi terim anlamda kullanılmıştır?

- A) Açı
- B) Veri
- C) Hâkim
- D) Gözlemci

11. Sözcüklerin gerçek anlamlarından uzaklaşarak kazandıkları yeni anlamlara sözcüğün mecaz anlamı denir. Örneğin “Sert cisimler çocuklar için tehlikeli olabilir.” cümlesinde “sert” sözcüğü gerçek anlamda ve yumuşak karşıtı olarak kullanılmıştır. “Sert bir disiplin anlayışı vardı.” cümlesinde ise “sert” mecaz olarak titizlikle uygulanan, sıkı anlamında kullanılmıştır.

Buna göre aşağıdaki dizelerin hangisinde altı çizili sözcük mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) En ağır işçi benim;
Gün yirmi dört saat, seni düşünüyorum.
- B) Kâğıttan bir gemi yaptım küçücük
Ya beş öpücük sığar içine ya on öpücük
- C) O sabah yine maviydi gökyüzü
Başladı az sonra kuşların türküsü
- D) Donmuş dallar esen ılık rüzgâra
Çiçek açar çekingen.

12. Biz insanlarda iyi niyet, cömertlik, dürüstlük, açık sözlülük ve duyarlılık gibi özelliklere hayranlık duyuyoruz. Böyle bir insan karşımıza çıktığı zaman onu öve öve bitiremiyoruz. Ancak günümüzde bu özellikler insanı başarılı yapmaya yetmiyor ne yazık ki.

Aşağıdakilerden hangisi metindeki sözcüklerden herhangi birinin açıklaması değildir?

- A) Hassaslık
- B) Eli açıklık
- C) Çok beğenmek
- D) Tüketmek

SÖZCÜKTE ANLAM

1. Yazılışları farklı, anlamları aynı olan sözcüklere eş anlamlı sözcükler denir. Örneğin “başarı” sözcüğü ile “muvaffakiyet” sözcükleri yazılışları farklı olmasına rağmen aynı anlama gelmektedir.

Buna göre,

Benim ilkem şudur: Yaptığım işlerin ne kadar çok kişiye ulaştığına bakmam, bir tek kişiye ulaştığına bile ne kadar faydalı olduğuna bakarım. Başka bir ilkem de ne kadar kısıtlı olursa olsun hiçbir anlatma ve paylaşma imkânını kaçırmak istemem.

Aşağıdakilerden hangisi metinde geçen altı çizili sözcüklerden herhangi birinin eş anlamlısı değildir?

- A) Az B) Erişmek C) Yararlı D) Olanak

2. I Ansızın gelen hastalık köydeki bütün hayvanları kırdı.
Gücünü azaltmak

- II Arabayı almaktan vazgeçtiğimi gören satıcı son anda fiyat kırdı.
Fiyatı düşürmek

- III Biraz şeker ilacın acılığını kırmıştı.
Etkisini azaltmak

- IV Bu davranışınla beni çok kırdın.
Gücendirmek, üzmek

Numaralanmış bölümlerin hangisinde “kırmak” sözcüğü verilen anlama uygun kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

3. • Sağ olmak
• Geçinmek
• Herhangi bir durumda bulunmak veya olmak.

“Yaşamak” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde yukarıdaki anlamlarından herhangi biriyle kullanılmamıştır?

- A) Bu kazançla yaşamak kolay değil.
B) Savaşın bütün acılarını yaşamış bir ailenin kızıydı.
C) Bu evde tek başına yaşıyormuş.
D) 94 yaşındaki dedesi hâlâ yaşıyormuş.

4. Vazgeçtim bu dünyadan tek ölüm paklar beni
Değmez bu yangın yeri avuç açmaya değmez.

Aşağıdakilerden hangisi altı çizili sözlerden herhangi birinin anlamı değildir?

- A) Yalnızca B) Arıtmak
C) İsbet etmek D) Dilenmek, istemek

BİLGİ

EŞ SESLİ (SESTEŞ)
SÖZCÜKLER

Anlamları farklı, yazılışları aynı olan sözcüklerdir.

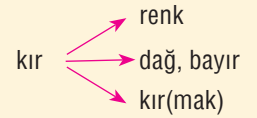
*Sol taraftaki evde oturuyoruz.
(sağ karşıtı, yön)

*Sol notası, fa ile la arasında yer alır (bir sesi gösteren nota işareti)

Bu cümlelerdeki “sol” sözcüklerinin aynı seslerden oluşmaları dışında bir ilgileri yoktur, tamamen farklı sözcüklerdir.

UNUTMA!

Eş sesli bir sözcük zihnimizde en az iki gerçek anlam çağrıştırmalıdır.

BİLGİ

UNUTMA!

Çok anlamlılık ile eş seslilik aynı şey değildir. Çok anlamlılık bir sözcüğün temel anlama bağlı olarak zamanla oluşan bir anlam çoğalmasındır. Yani bir sözcüğün mecaz anlamı o sözcüğün ses-teşi değildir.

Dişlerini her gün fırçalar.

Tarağın **diş**leri kırıldı.

Çok anlamlılık

Çocuk **dil**ini ısırıldı.

Konuştukları **dili** anlamıyorum.

Eş seslilik

UNUTMA!

Yazılışları ve okunuşları aynı gibi görünen sözcükler arasında eş seslilik yoktur.

Hala/hâlâ, kar/kâr, adet/âdet...

5. Bilim, sanat, spor, meslek gibi çeşitli alanlarda belli bir kavramı karşılayan sözcüklere terim denir. Örneğin "üçgen" matematik, "kornet" futbol, "uyak" edebiyat terimidir.

Buna göre,

"Perdelerin açılıp kapanmadığı, seyircilerin sirk izler gibi çadırın dört tarafından oyuncularını kuşattığı, dekorun gözler önünde yenilediği bir 19. yüzyıl oyununda kahraman kendisini çılgınlar gibi alkışlayacak seyircinin gözüne bakarak şunları söylüyordu: Tanrım! Ne boş geliyor dünya bana!"

metninde geçen aşağıdaki sözcüklerden hangileri tiyatro terimleri sözlüğünde yer alır?

- A) Sirk, göz, seyirci, oyun
B) Perde, oyuncu, çılgın, alkış
C) Perde, seyirci, oyun, dekor
D) Oyuncu, dekor, alkış, çılgın

6. Aşağıdakilerin hangisinde "kısmak" sözcüğü karşısında verilen anlama uygun kullanılmıştır?

	CÜMLE	ANLAM
A)	Televizyonu biraz kısar mısınız?	Sesi azaltmak
B)	Gözlerini kısarak uzaklara baktı.	Biraz kapamak
C)	Bu ay etten biraz kısacağız.	Azaltmak
D)	Ocağın altını biraz kısayım.	Alçaltmak

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) Toplantıdan bir sonuç çıkmayınca yumruklar konuştu.
B) Kapkaçılar şehrin göbeğinde bir kadının çantasını çalmış.
C) Bu usta her zaman işini sağlam yapar.
D) Severek giydiği ayakkabısının burnu açılmaya başlamış.

8. Tepelerde ağaçlar vardır yalnız, bir yolculukta fark ederiz onları. Çıplak bir yamacın üzerinden küçümseyerek bakarlar yola. Penceremizde birkaç saniye kaldıktan sonra nöbet yerlerine dönerler. Dönerler ve belli etmezler akıllarının kaldığını.

Aşağıdakilerden hangisi metindeki sözcüklerden herhangi birinin karşıladığı anlamlardan biri değildir?

- A) Üzerinde bitki olmayan
B) Geri gitmek
C) Bir şeyi düşünmekten kendini alamamak
D) Az bulmak

9. “Doğru bir kürek suda eğri görünür. Önemli olan bir şeyin görülmesi değildir yalnız, nasıl görüldüğü de önemlidir.” diyor Montaigne. Nasıl gördüğün nerede durduğuna bağlı. Kayığın üstündeki dalgıç, denizin dibindeki ahtapotu görebilir mi? “Bir göz ne kadar yetenekli olursa olsun herhangi bir şeyin manasını tüketmeye yetmez.” diyor Carlyle ve ekliyor “En basit bir varlıkta insan gözünün görebildiğinden çok daha fazlası vardır.”

Bu metinde “manasını tüketmek” sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlamsız gelmek
B) Bütün detaylarıyla anlamak
C) Yeterince anlayamamak
D) Anlam derinliğini fark etmek

10. Herhangi bir şeyin sayılabilen, ölçülebilin, artıp azalabilen durumunu bildiren sözcükler nicelikle ilgilidir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde “küçük” sözcüğü nicel anlamdadır?

- A) Misafirlerin çocuklarını küçük odada yatırdılar.
B) Bazen küçük şeylerle mutlu olmasını bilmeli insan.
C) Küçük hayaller kuranlar büyük ideallere sahip olamazlar.
D) Her yerde beni küçük düşürmeye çalışıyordu.

11.

I.	Bu kadar işe imkânı yok yetişemem.
II.	Sen eve doğru git, ben sana yetişirim.
III.	Tam sıkıştığım anda imdadıma yetiştin.

“Yetişmek” sözcüğü numaralanmış cümlelerde aşağıdaki anlamlarından hangisiyle kullanılmamıştır?

- A) Vaktinde varmak, vaktinde bulunmak.
B) Yardım etmek, yardımına koşmak.
C) Bir işe başlamış olanlara veya gidenlere sonradan katılmak.
D) Vakit bulmak, yapabilmek.

12.

Dört yana haber saldığim kuşlar Yarı yolda unuttular haberi Kırık kanatlarla döndüler geri Benim bildiğim kuşlar böyle değildi.
--

Bu şiirde altı çizili sözcüğün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnanmak
B) Sorumlu tutmak
C) Tanımak
D) Anlamak

BİLGİ

EŞ ANLAMLI (ANLAMDAŞ) SÖZCÜKLER

Yazılışları farklı ancak aynı anlama gelen ve birbirinin yerine kullanılabilen sözcüklerdir.

*sözcük/kelime

*mazi/geçmiş

*cevap/yanıt

*görev/vazife

***Sorularınızı** şimdi **yanıtlayabilirim**.

***Suallerinizi** şimdi **cevaplayabilirim**.

UNUTMA!

Eş anlamlı sözcükleri aynı cümlede kullanmak anlatım bozukluğuna neden olur.

Ben **görev** ve **vazifelerimin** farkındayım.

UNUTMA!

Yakın anlamlı sözcükler eş anlamlı değildir.

yalan - yanlış,

doğru - dürüst,

mutlu - neşeli

BİLGİ

UNUTMA!

Bir sözcüğün eş anlamlılık özelliğine bakılırken o sözcüğün cümlede taşıdığı anlama dikkat edilmelidir.

Gökyüzü birden **kara** bulutlarla kaplandı. (kara = siyah)

Kara günler geride kaldı. (kara = kötü)

ZİT (KARŞIT) ANLAMLI SÖZCÜKLER

Anlamca birbirinin karşıtı olan sözcüklerdir.

dost/düşman

açık/kapalı

inmek/çıkılmak

ağlamak/gülmek

UNUTMA!

Bir sözcüğün olumsuzu onun karşıtı demek değildir.

sözcük	olumsuzu	karşıtı
tatlı	tatsız	acı
verimli	verimsiz	kıraç
gelmek	gelmemek	gitmek

UNUTMA!

Sözcüklerin karşıt anlamlı olabilmesi için her ikisinin de ya gerçek anlamlı ya mecaz anlamlı olması gerekir.

Bizi çok **sıcak** karşıladı. (mecaz anlam)

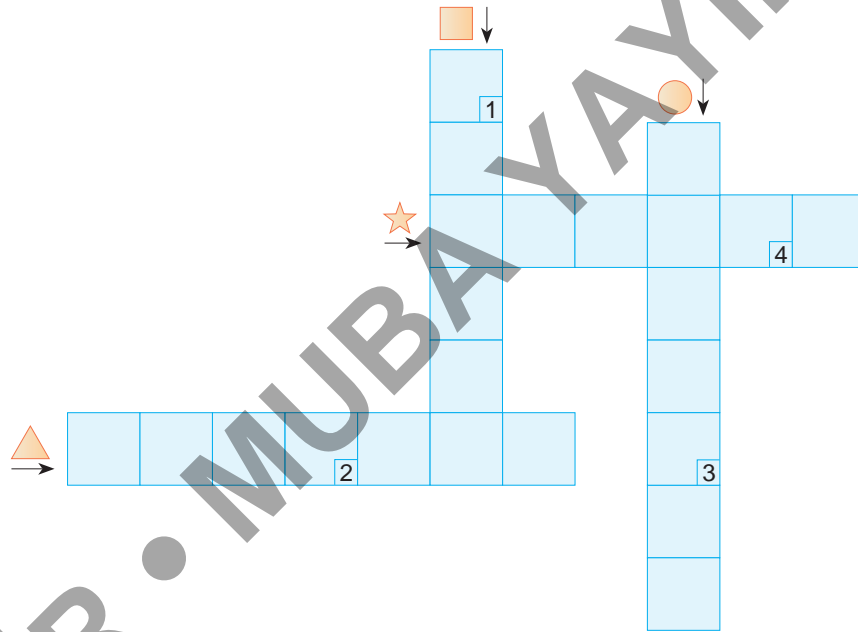
Bugün hava düne göre daha **soğuk**. (gerçek anlam)

Bu cümlelerde sıcak ve soğuk sözcükleri zıt anlamlı değildir.

13. Tiyatro nedir? Ya onu ölümsüz yapan? Taş devrinden bu yana insanoğlu niçin bu kadar değer vermiştir oyuna taklide ve onunla birlikte yaşamaya? Bunun iki temel nedeni vardır: Biri, insanın kendinden ötede olmaya yönelik içgüdüsel eğilimi, öteki de onun, bilinmeyen şeylere, kutsal ve gizemli olana karşı duyduğu korkuyla karışık özlemidir.

Bu metindeki bazı sözcüklerin anlamları "▲, ■, ○, ☆" simgeleriyle gösterilmiştir. Bu sözcükleri metinden bularak aşağıdaki bulmacaya yerleştiriniz.

- Güçlü bir dinî saygı uyandıran veya uyandırması gereken, mukaddes
- ☆ Belli bir örneğe benzemeye veya benzetmeye çalışma, öykünme
- Hiç unutulmayacak, daima anılacak olan, ebedî
- ▲ Esrarengiz

ANAHTAR SÖZCÜK

Numaralanmış kutularda yer alan harfler "ANAHTAR SÖZCÜK" bölümüne yerleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi oluşur?

A) E S K İ

B) K E S İ

C) S E K İ

D) E K S İ

SÖZCÜKTE ANLAM

1. İşin ciddiyetini fark etmemiş olmalı ki üstünkörü bir hazırlık yaptı.

Yukarıdaki cümlede altı çizili sözün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Odasını toplamadan dışarı çıkmasına izin vermedi.
 B) Önündeki kâğıtları gözden geçirerek konuşmasına başladı.
 C) Ne kadar gereksiz eşya varsa dışarı çıkardı.
 D) Okul kıyafetlerini gelişi güzel katlayarak dolabına koydu.

2.

1.	Güneş arabanın rengini almış	Soldurmak
2.	Bu oda ancak otuz kişi alır.	İçine sığmak
3.	Pantolonun boyundan alalım biraz.	Kısaltmak
4.	Kaşla göz arasında elindeki kalemi aldı.	Yok etmek

Yukarıdaki cümlelerin hangisinde "almak" sözcüğü karşısında verilen anlamda kullanılmıştır?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

3. Bu işlerin üstesinden nasıl gelirim diye sabaha kadar kafa yordum.

Bu cümledeki altı çizili deyimın anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çokça düşünmek B) Anlamaya çalışmak
 C) Çözüm bulmak D) Gereksiz yere düşünmek

4.

Söylenişte tekil olmasına rağmen anlamca geniş kapsamlı olan, tek bir kişiye ya da bir şeye özgü olmayıp onun bütün benzerlerini içine alan, özel olmayan sözcüklere genel anlamlı sözcükler; anlamca daha dar kapsamlı olan sözcüklere ise özel anlamlı sözcükler denir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük genel anlamda kullanılmıştır?

- A) Annesi, çocuğu kucakladığı gibi oradan uzaklaştı.
 B) Elindeki kitabı bırakıp uykuya daldı.
 C) Adam, elinde bir demet çiçekle eve gelince eşi çok mutlu oldu.
 D) Baba, yaslandığın çınar ağacıdır.

BİLGİ

İKİLEMELER

Anlamı güçlendirmek için aynı sözcüklerin tekrarlanması, anlamları birbirine yakın, karşıt olan veya sesleri birbirini andıran sözcüklerin yan yana kullanılması yoluyla oluşturulan söz gruplarıdır.

*Güle güle git. (aynı sözcük tekrarı ile)

*Eş dost toplandı. (yakın anlamlı sözcüklerle)

*Sınavı er geç kazanacağım. (zıt anlamlı sözcüklerle)

*Eğri büğrü bir yoldan geçtik. (biri anlamlı diğeri anlamsız sözcüklerle)

*Abur cubur zararlıdır. (ikisi de anlamsız sözcüklerle)

*Kitap mitap ne varsa topladım. (m ile yapılmış.)

UNUTMA!

*İkilemelerin arasına herhangi bir noktalama işareti konmaz:

Yavaş, yavaş ya da **iyi-kötü** yanlıştır.

BİLGİ

UNUTMA!

*İkilemeler yapım ve çekim eki alabilir:

güle oynaya, irili ufaklı, baştan başa...

UNUTMA!

*İkilemeler ayrı yazılır, pekiştirmeler ikileme değildir:

mosmor, tertemiz

DEYİMLER

Kavramları, olayları mecaz yoluyla daha etkili belirten kalıplaşmış söz gruplarıdır.

• Buraya gelince içim açılıyor.

İçi açılmak deyimini "ferahlamak" anlamına gelmektedir.

Deyimlerin Özellikleri

1. En az iki kelimededen oluşan kalıplardır:

• Dile gelmek, içi cız etmek, ağzı var dili yok...

2. Genellikle mastar durumdadır:

• Gözüne girmek, ağzı kulaklarına varmak...

5.

Okulumuza yeni atanan müdür ayağının tozuyla ilk toplantısını yaptı.

Yukarıdaki cümlede altı çizili sözün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Sınıfa girer girmez seni sordu.
B) Alarm çalmayınca az kalsın okula geç kalıyordum.
C) Her şey kaşla göz arasında olup bitti.
D) Biraz hızlı gidersek onlara yetişebiliriz.

6.

Elmas dünyada nadir olarak bulunduğu için çok kıymetlidir.
Bu sorunun cevabını hepimiz merak ediyorduk.
Baharın gelmesiyle tabiat yavaş yavaş uyanmaya başlamıştı.
Bugün yine bir sürü nasihat dinledim.

C	A	N	İ	Y
S	A	T	S	A
İ	M	K	A	N
D	O	Ğ	A	İ
Ö	Ö	Ğ	Ü	T

Yukarıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerden hangisinin eş anlamlısı bulmacada yer almamıştır?

- A) Nadir B) Cevap C) Tabiat D) Nasihat

7.

Cerrah ellerini sıkı sıkı saran ince lastik eldivenlerini giydi. Parmaklarını hareket ettirecek eline tam oturduğundan emin olduktan sonra neştere dokundu. Elektrikçi kalın lastik eldivenler giydi kontrol kalemini almadan önce. Çımacı kalın partial eldivenleriyle tuttu atılan halatı. Halat bir yılan gibi kaydı avuçlarından. Boksör yumuşak hantal eldivenlerini ve ne kadar merhametli olduğunu gösterdi seyircilere rakibine vurmadan önce.

Metindeki sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Terim anlamlı sözcüklere yer verilmiştir.
B) Aynı kavram alanına giren sözcüklere yer verilmiştir.
C) Zıt anlamlı sözcükler kullanılmıştır.
D) Mecaz anlamlı sözcükler kullanılmıştır.

8.

Bugün çevremizde güzellikle bezenmiş çok insan göremiyoruz çünkü kendi dünyamızda güzele önem vermiyoruz. Peki, ne oldu da daha bir asır geçmeden biz böyle soğuk, renksiz, ciddi bir toplum olduk? Elbette hicvederek söylüyorum. Allah her insana çeşit çeşit kabiliyetler bahşetmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi, bu metindeki sözcüklerin karşıladığı anlamlardan biri değildir?

- A) Yeryüzü B) Süslenmek C) Yetenek D) Yüzyıl

9.

Yazılışları aynı fakat anlamları farklı olan sözcükler eş seslidir. Örneğin “Günlerce süren deniz yolculuğunda nihayet kara görünmüştü.”, “Kara kaşlı, kara gözlü bir delikanlıydı.” cümlelerindeki “kara” sözcükleri eş seslidir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcüğün eş seslisinin sözlük anlamı yanlış verilmiştir?

A)	Uyur uyumaz <u>düş</u> görmeye başlıyor.	Uyurken zihinde beliren olayların, düşüncelerin bütünü
B)	Eve haber <u>aldım</u> , misafir gelecek diye.	Düz ve korkuluksuz ırmak taşıtı
C)	Yeşilin her <u>tonunu</u> severim.	Bin kilogramlık ağırlık birimi
D)	Buz gibi su olsa da <u>ıçsek</u> .	Dış karşıtı.

10.

Bazı dostluklar geç başlasa da çok derinlere kök salabilir.

Bu cümlede altı çizili bölümün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Herkes tarafından kolay anlaşılma
- B) Geçmişe eski tarihlere dayanma
- C) Güçlü bir bağlılıkla kurulma
- D) Eskime, güncelliğini kaybetme

11. Aşağıdaki atasözlerinde altı çizili sözcüklerden hangisinin sesteşi yoktur?

- A) Karaya sabun, deliye öğüt neylesin.
- B) Ei ağzı ile kuş tutulmaz.
- C) Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar.
- D) Kalpten kalbe yol vardır.

12. Deniz insandan eskidir. Şaşırtmıştır insanı. İnsanlar, denizleri aşmak için önce tomrukları birleştirerek sallar yapmışlar; daha sonra ağaç gövdelerini oyarak ilk kayıkları suya indirmişler; yelkeni keşfettiklerinde ufuk çizgisiyle yarışmaya başlamışlar. Ufuk çizgisi evet, peşine düşenlerle alay etmiştir hep. Göz göre göre gökle denizi buluşturarak kıtaları birleştirme düşleri kuran denizcilere büyük gemi hayalleri kurdurmuştur.

Metinde kullanılan sözcüklerle ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Aşmak, geçilmesi güç bir yerin öte yanına geçmek anlamındadır.
- B) Kayıkları suya indirmek “vazgeçmek” anlamında bir deyimdir.
- C) Eski; yıpranmış, harap olmuş anlamındadır.
- D) Düş kurmak “özlenen şeyi düşünmek” anlamında bir deyimdir.

BİLGİ

3. Yol gösterme ve öğüt verme amacı taşımaz, bir durumu etkili şekilde anlatmak için kullanılır:

- Aba altından sopa göstermek (tehdit etmek)

4. Çoğu mecaz anlam taşır:

- Burun kıvrırmak (beğenmemek)

5. Kalıplaşmış sözcüklerdir, eş anlamlıları kullanılamaz:

- Kafasını şişirmek
- Başını şişirmek

6. Deyimler cümle biçiminde de olabilir:

- Dostlar alışverişte görsün.

ATASÖZLERİ

Halkın, gözlem ve deneyimlerine dayanarak oluşturduğu, akıl ve verip yol gösteren kalıplaşmış özlü sözcüklerdir.

- Ev alma, komşu al.
- Bugünün işini yarına bırakma.
- Son pişmanlık fayda etmez.

UNUTMA!

Kalıplaşmış sözcüklerdir ve kelimelerin yeri değiştirilemez, eş veya yakın anlamlıları kullanılamaz:

- Ağaç yaşken eğilir.
- Fıdan yaşken eğilir.

BİLGİ

Atasözü ile deyim nasıl ayırt edelim?

*Atasözleri yol gösterir, öğüt verir; deyimler bunu yapmaz, anlık bir durumu karşılar.

• **Gülü seven dikenine katlanır.** (atasözü)

• **Ağızdan baklayı çıkarmak.** (deyim)

*Atasözleri geniş zaman veya emir kipindedir ve bu kalıp değişmez:

• **İyilik eden iyilik bulur.** (geniş zaman)

• **Ev alma komşu al.** (emir kipi)

*Deyimler kişiye göre çekimlenebilir, kipi değiştirilebilir:

• **Gözden geçir(mek)**

• **Gözden geçir(di.)**

• **Gözden geçir(ir.)**

• **Gözden geçir(meli.)**

13. Ünlü yazarın müzik tutkusu da su yüzüne çıktı.

Yukarıdaki cümlede altı çizili söz grubunun cümleye kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Başına geldiğinde ne demek istediğimi anlayacaksın.
- B) Bu iş kimin yaptığı elbet bir gün ortaya çıkacaktır.
- C) O düşündüklerini söyler, kimseden saklamazdı.
- D) Uzun süredir gözükmeyen komşumuz nihayet ortaya çıkmıştı.

14.

1	Doktor bu ilaçları <u>gün aşırı</u> almam gerektiğini söyledi.
2	Neredeyse <u>her gün</u> Türkçe dersimiz var.
3	Hastalık onu <u>günden güne</u> zayıflatıyordu.
4	Annesini <u>iki günde bir</u> mutlaka ziyaret ediyordu.

Yukarıdaki cümlelerde altı çizili sözlerden hangileri aynı anlama gelmektedir?

- A) 1 ve 2.
- B) 1 ve 3.
- C) 2 ve 3.
- D) 1 ve 4.

15. (I) Orta Asya'da kaybolmaya yüz tutmuşken kendini Anadolu'da küllerinden yeniden yaratan Türk insanının bizzat özüdür o. (II) 13. yüzyıl Anadolu'sunda yaşamış bu derviş, büyük arayışlarıyla ve çilesiyle temsil eder bizi. (III) İçinde sönmeden yanan "aşk" dediği ateşle büyüler. (IV) Kimden mi bahsediyorum, bizim Yunus'u bilmeyeniniz var mı?

Metindeki numaralanmış cümlelerin hangisinde deyim kullanılmıştır?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.

16.

Anlamca birbirinin karşıtı olan sözcüklere zıt anlamlı sözcükler denir: siyah-beyaz, iyi- kötü, gelmek- gitmek vb.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde zıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmamıştır?

- A) Burada kalıp kalmamak arasında kararsızdı.
- B) Arabanın hem içi hem dışı tertemiz olmuştu.
- C) Evin koridoru dar olmasına rağmen odaları genişti.
- D) Hayatta üç yanlış değil her yanlış bir doğruyu götürüyor.

SÖZCÜKTE ANLAM

1. Gönül sözcüğü birçok deyimimizde kullanılmaktadır. Örneğin bir şeyi yapmayı düşünmek, olmasını istemek, o şeyi düşünür olmak için “gönülden geçirmek”; bir şeyi verme isteği için “gönülden çıkarmak”; kırılan, gücenen bir kimseyi güzel söz ve davranışlarla yeniden hoşnut etmek için “gönül almak”; istediği hâlde elde edemediği şey üzerinde isteği devam etmek anlamında “gönül kalmak” deyimlerini kullanırız.

Metinde, numaralanmış deyimlerden hangisinin anlamı yanlış açıklanmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.
2. Aşağıdaki cümlelerin hangilerinde altı çizili sözcükler arasında eş seslilik ilişkisi yoktur?

- A) Akreple yelkovan sabah olduğunu söylüyordu.
Akreple, tehlikede olduğunu hissedince kendini öldürür.
- B) Yüzündeki benler onu rahatsız ediyordu.
Bu konuyu en iyi ben bilirim.
- C) Sırtındaki ağır bir türlü geçmek bilmiyordu.
Dağın sırtlarına yeni villalar yapıyor.
- D) Çocuğun kara gözlerinden iki damla yaş süzüldü.
Deniz tutunca karaya ayak basmak için can atıyordu.

3. (I) İnsan, gördüğü bütün resimleri tek tek anımsayıp en güzelinin o anda karşısında bulunan olduğuna nasıl karar verebilir? (II) Belki o “iyi insan”dan çok daha iyilerini tanımış ama farkına bile varmamıştır. (III) Ömrü boyunca dinlediği müzikleri bir anda anımsayıp içlerinde en harika olanın “bu” olduğuna kim kolay kolay emin olabilir? (IV) O ana kadar yaşanan bütün yaşam söz konusuysen bu kadar bağlayıcı konuşmak epeyce cesaret gerektirmiyor mu?

Metindeki numaralanmış cümlelerin hangisinde deyim kullanılmamıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.
4. İlber Ortaylı, tarih konusundaki derin bilgisiyle kitleleri aydınlatıyor.
• Elektrikler kesilince derin bir sessizlik hâkim oldu odaya.
• Gözlerini sınıksız kapatıp derin bir nefes aldı.
• Eski günleri hatırlayınca derin düşüncelere daldı.
- Yukarıdaki cümlelerde “derin” sözcüğü kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

ÖĞRENIYORUZ – UYGULUYORUZ

? ÖRNEK SORU

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “kızgın” sözcüğü mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) Kızgın soba gürül gürül yanıyordu.
B) Tavadaki kızgın yağ üzerime sıçradı.
C) Kızgın kumlar ayaklarını yakıyordu.
D) Odaya kızgın bir ihtiyar girdi.

ÇÖZÜM

“Kızgın” sözcüğü A, B, C seçeneklerinde “çok ısınmış, ısıtılmış veya kızdırılmış” anlamında dokunma duygusuyla alakalı olarak gerçek anlamda kullanılmıştır.

D seçeneğinde ise “kızmış olan, öfkeli” anlamında mecaz anlamda kullanılmıştır.

CEVAP D

ÖĞRENİYORUZ – UYGULUYORUZ

ÖRNEK SORU

Hayatı fırtınalarla boğuşmakla geçti. Çektiği sıkıntılardan yılmadı. Yürüdüğü yol dikenliydi. Boş ümitlere bel bağlamadı. İnsanlık da onu unutmadı.

Metinde geçen aşağıdaki sözcüklerden hangisi, gerçek anlamda kullanılmıştır?

- A) fırtınalarla
B) sıkıntılardan
C) yol
D) boş

ÇÖZÜM

A seçeneğinde “fırtına” sözcüğü “güç atlatılan kötü durum”,

C seçeneğinde “yol” sözcüğü “gaye, uğur, maksat”,

D seçeneğinde “boş” sözcüğü “bir işe yaramayan, yararsız” anlamları kazanarak mecaz anlamda kullanılmıştır.

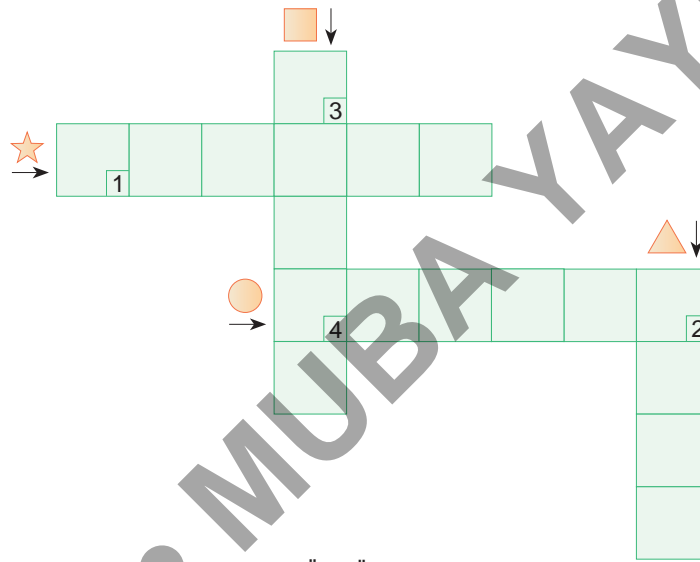
B seçeneğinde ise “sıkıntı” sözcüğü “bir bozukluğun, karışıklığın sebep olduğu etkili ve sürekli yorgunluk” anlamıyla gerçek anlamda kullanılmıştır.

CEVAP B

5. Bir tanıdık geceleyin şehir görüntüsünden söz ederek “Şehrin ışıkları yıldızları engelliyor. Artık gökyüzünde yalnızca uyduları görüyor, uyduları yıldız sanıyoruz.” demişti. Ne kadar iç burkucu! Artık sanal yıldızlarla oyalanacağız demek ki. Aslında yıldızlar içimizde desem kuru bir avuntu gibi gelecek size. Fakat bu, için mecazi yanı. İnsan isterse yıldızları kendi içinde bulabilir.

Bu metindeki bazı sözcüklerin anlamları “□, ☆, ○, ▲” simgeleriyle gösterilmiştir. Bu sözcükleri metinden bularak aşağıdaki bulmacaya yerleştiriniz.

- Gerçekte yeri olmayıp zihinde tasarlanan, mevhum
☆ Mecazla ilgili, mecaz niteliğinde olan
○ Teselli
▲ Türlü amaçlarla yerden fırlatılan ve genellikle kapalı bir yörünge çizerek yer çevresinde dolanan araç

ANAHTAR SÖZCÜK

Numaralanmış kutularda yer alan harfler “ANAHTAR SÖZCÜK” bölümüne yerleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi oluşur?

A) A S M A

B) M Ü Z E

C) T E M A

D) M U S A

6. “Bir kimsenin acısı, başkalarının umurunda değildir.” anlamına gelen atasözü aşağıdakilerden hangisidir?
- A) El elin nesine, gülerken gider yasına.
 B) El ile gelen düğün bayram.
 C) El el ile, değirmen yel ile.
 D) Harman yel ile düğün el ile.

7. Her gün öğle yemeğini yemek için bu lokantaya gelirdi. Küçük bir esnaf lokantasıydı burası. Garsonu beklerken arka masada oturanların konuşması dikkatini çekti. Daha iyi duyabilmek için arkaya doğru yaslandı, çaktırmadan dinlemeye başladı.
 Yukarıdaki metinde “çaktırmadan dinlemeye başlamak” sözünü karşılayan deyim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kulak kesilmek
 B) Kulak kabartmak
 C) Kulak misafiri olmak
 D) Kulak vermek

8.

1.	Öfkeli anlarımızda <u>ağır</u> sözler sarf edebiliyoruz.	Nicel
2.	Sıcak gülümsemesiyle ortamın gergin havası dağıldı.	Nitel
3.	Yeni evlerinin bahçesi zannettiği kadar <u>büyük</u> değildi.	Nicel
4.	Okul yıllarımızda en <u>yakın</u> arkadaşlarımızla paylaştık sırlarımızı.	Nicel

Yukarıdaki tabloda altı çizili sözcüklerin anlam özellikleri verilmiştir.

Buna göre hangi cümlede yanlışlık yapılmıştır?

- A) 1. B) 2. C) 3. D) 4.

9. Doğduğum yerin yaşamımda ayrı bir yeri vardır. Öyle dalmışım ki hayat koşuşturmacasına uzun zamandır doğduğum yere gitmediğimi ve orayı özlediğimi fark ettim. Alalecele hazırlanıp yola düştüm. Yemyeşil ormanları, uçsuz bucaksız fındık bahçeleri, akşamüstü evlerine dönen inek sürüleri karşıladı beni. Ne güzel bir yerdin burası? Sanki bir ressamın özene bezene yaptığı en güzel tablosu gibiydi.

Aşağıdakilerden hangisi metindeki herhangi bir sözcüğün anlamını karşılıamaz?

- A) Başka bir şeyle uğraşamayacak veya başka bir şeyi düşünemeyecek biçimde kendini bir şeye kaptırmak
 B) Anlamak, sezmek
 C) Yola çıkmak, yol almaya başlamak
 D) Süslemek

ÖĞRENİYORUZ – UYGULUYORUZ

? ÖRNEK SORU

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “açık” sözcüğü, karşısında verilen anlama uygun kullanılmıştır?

- A) Açık pencerenin önünde denize karşı saatlerce dertleştik. (Boş)
 B) Dükkanları açık olan cadde-den sola saptılar. (Çalışır durumda olan)
 C) Bütün gece kar yağmasına rağmen yol açıldı. (Aralığı çok olan)
 D) Bu adamın her işi açıktır. (Engelsiz, serbest)

ÇÖZÜM

A seçeneğinde “açık” sözcüğü “açılmış, kapalı olmayan, kapalı karşıtı” anlamında,

B seçeneğinde “çalışır durumda olan” anlamında,

C seçeneğinde “engelsiz, serbest” anlamında,

D seçeneğinde “ gizliliği olmayan, olduğu gibi görünen” anlamında kullanılmıştır.

CEVAP B

ÖĞRENİYORUZ – UYGULUYORUZ

? ÖRNEK SORU

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?

- A) Dostluktan saygıyı kaldıran, onun en büyük süsünü kaldırmış olur.
- B) Gündüz kandilini hazırlamayan, gece karanlığa razı demektir.
- C) Mutluluk varacağımız bir istasyon değil, bir yolculuk şeklidir.
- D) Talihsizlik sırasında bile talih, açık kapı bırakır.

ÇÖZÜM

Karşıt kavramları karşılayan sözcüklere “zıt anlamlı sözcükler” denir.

Buna göre B seçeneğinde gündüz ve gece sözcükleri zıt anlamda kullanılmıştır.

CEVAP B

10. Aile olmak, eş veya ebeveyn olmak aslında sadece kadının veya sadece erkeğin görevi olarak tanımlanamaz. Yani, tek başına birinin üzerine yıkılamaz aile olmanın tüm sorumluluğu. Asıl olan, ailenin, birilerinin verici diğerlerinin ise alıcı olduğu bir kurum gibi görülmemesidir. Herkesin sorumluluklarını bildiği yerde hiç kimse durumundan şikâyetçi olmayacaktır. Güçlü bir ailede erkek, kadın, çocuk her bir bireyin ayrı ayrı tanımlanmış hem hakları hem de görevleri vardır.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki sözcüklerden herhangi birinin anlamı değildir?

- A) Satın almak isteyen kimse, müşteri
- B) Bir kavramın niteliklerini eksiksiz olarak belirtmek ve açıklamak, tarif etmek
- C) Kişinin kendi davranışlarını veya kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesi
- D) Evlilik, aile, ortaklık, mülkiyet gibi köklü bir yapıyı içeren, genellikle devletle ilişkisi olan yapı veya birlik

11. (I) Okuldan gelmiş, sıcağın bunalmış bir hâlde, odamdaki yatağa uzanmışım. (II) Tam pencereyi açacaktım ki annemin “Zırt pırt açma şu pencereyi, içerisi toz doluyor.” demesi geldi aklıma. (III) Ben de pencerenin koluna koyduğum elimi indirip balkona çıkma kararı aldım. (IV) Güneş ufukta kaybolurken uyumaya hazırlanıyordum fakat balkona kadar gelen ses dikkatimi çekti.

Metindeki numaralanmış cümlelerin hangisinde deyim kullanılmamıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

12. Olur olmaz lafa girip herkesi daha çok kızdırıyordu.

İkilemenin bu cümleyle kattığı anlam aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Ara sıra lafa girip konuşulanlara katılmadığını belirtiyor.
- B) Yerli yersiz konuşarak kendini zor duruma soktu.
- C) Yine oturduğu yerden boş boş konuşuyor.
- D) Sen gidince arkandan ileri geri konuştu.

13. **Aşağıdaki atasözlerinden hangisi hem gerçek hem mecaz anlam taşımaktadır?**

- A) Şubatin sonundan, martın onundan kork. B) İnsanın canı acıyan yerindedir.
- C) Kul hatasız olmaz. D) Az ateş çok odunu yakar.

14. Şairin ödevi, gerçekten olan şeyi değil, tersine, olabilir olan şeyi, yani ihtimal veya zorunluluk yasalarına göre mümkün olan şeyi anlatmaktır. Tarih yazarı ve şair, biri düzyazıyı, öteki şiir yazdığı için birbirlerinden ayrılmazlar.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçadaki sözcüklerden herhangi birinin anlamı değildir?

- A) Yapılması, yerine getirilmesi, insanlık duygusu, töre ve yasa bakımından gerekli olan iş
- B) Bir şeyin olabilmesi durumu, olabirlik
- C) Zihinde tasarlanan, canlandırılan ve gerçekleşmesi özlenen şey
- D) Beklenenin, umulanın aksine, karşıt olarak, bilakis, aksine

SÖZCÜKTE ANLAM

1.

Birçok sanatçı, sanata başladığı yıllarda kendine başka sanatçıları örnek alabilir. Ortaya çıkardığı eserler de onların eserleriyle benzerlik taşıyabilir. Ancak zaman geçtikçe, sanatında ustalaştıkça kendi yolunu çizip artık - - - eserler ortaya koymaya başlar.

Yukarıdaki metinde boş bırakılan yere anlam akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) unutulmaz   B) beğenilen   C) güzel   D) özgün

2. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ikileme yoktur?

A) Okul yurdun can damarı,
O korur vatani canı.

B) İçin için inlemesi,
Ne hoş olur dinlemesi.

C) Nere senin memleketin?
Yalan yanlış hareketin.

D) Yel esince hışır hışır
Bütün yaprak titreşir

3.

I.	Akşama kadar seni bekledik ama arama zahmetinde de bulunmadın.
II.	Limana demirleyen turistik gemiden en son yirmi kadar personel indi.
III.	Son yaşanan tatsız olaylara senin kadar ben de üzüldüm.
IV.	Zil çalana kadar ders bitmiş herkes yavaş yavaş toparlanmaya başlamıştı.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde “kadar” sözcüğü aynı anlamda kullanılmıştır?

- A) I ve III.   B) I ve IV.   C) II ve III.   D) II ve IV.

4. “Ağır” sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde “hafif” sözcüğünün karşıt anlamlısı olarak kullanılmıştır?

- A) Uzun boylu olan ağır adımlarla gelip masanın başına geçmişti.
B) Bu kararıyla ağır bir sorumluluğun altına girdiğinin farkındaydı.
C) Elindeki poşetlerin ağır olduğu sendeleyerek yürüyüşünden belliydi.
D) Ömer, olayı duyunca çok sinirlenmiş, ağır sözler sarf etmişti.

ÖĞRENIYORUZ – UYGULUYORUZ

? ÖRNEK SORU

“Yol” sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde “Bu yolda rahatlarını ve servetlerini feda ederek ülkeye hizmet ettiler.” cümlesindeki anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Hedefe ulaşmanın birden fazla yolu vardır.
B) Duyguların eğitimi sanat yoluyla olur.
C) Bizim köyü ilçeye taşı bir yol bağlıyordu.
D) Üniversiteyi kazanma yolunda çok emek harcadı.

🌸 ÇÖZÜM

Verilen cümlede “yol” sözcüğü “gaye, uğur, maksat” anlamında kullanılmıştır.

Seçenekler incelendiğinde D seçeneğinde bu anlamda kullanıldığı görülür.

CEVAP D

ÖĞRENİYORUZ – UYGULUYORUZ

? ÖRNEK SORU

“Dilim seni, dilim dilim dileyim.”
cümlesinde “dilim” sözcükleri
arasındaki anlam ilişkisi aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Çivi, çiviye söker.
B) Her âşık, onunla âşık atamaz.
C) İyi dost, kötü günde belli olur.
D) Gül, dedi; bülbül güle.

ÇÖZÜM

Verilen cümledeki “dilim” sözcüğü

- 1- Bir bütünden kesilmiş veya ayrılmış ince, yassı parça
2- Ağız boşluğunda, tatmaya, yutkunmaya, yarayan etli, uzun, hareketli organ anlamındadır. Aralarında anlam ilgisi bulunmadığından bu sözcükler eş seslidir.

D seçeneğinde “gül” sözcüğü

- 1- İnsan, hoşuna veya tuhafına giden olaylar, durumlar karşısında, genellikle sesli bir biçimde duygusunu açığa vurmaktır.
2- Gülgillerin örnek bitkisi anlamındadır. “Gül” sözcükleri eş seslidir.

CEVAP D

5. “Öğretmen çocukları karşısına alıp onlara uzun uzun nasihat etti.” cümlesindeki altı çizili sözcükle aynı anlama gelen bir ifade aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Arkadaşlarının bu iş konusunda önerilerini duymak istiyordu.
B) Bütün öğütlerime kulak tıkamasaydın başına bunlar gelmezdi.
C) İsteklerinizi yerine getirmek için çabalıyoruz.
D) Taleplerinizi dikkate alıp size dönüş yapacağız.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “akmak” sözcüğü mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) İstememek de zaman akıp gidiyor.
B) Eskiden Sakarya bu köprü'nün altından akarmış.
C) Dağın eteğinden çıkan kaynak buraya kadar akıyor.
D) Kalabalıkta insanlar omuz omuza caddenin sonuna doğru akıp gidiyordu.

7. Aşağıdaki cümlelerde geçen ikilemelerden hangisi diğerlerinden farklı bir yolla oluşturulmuştur?

- A) Eski püskü elbiseler içinde bir çocuk soğukta mendil satıyordu.
B) Yarım yamalak İngilizcesiyle bir şeyler anlatmaya çalışıyordu.
C) Gece çökünce şehirde ses seda kesilmişti.
D) Ne kadar piknik alanı varsa hepsi çer çöp içinde.

8.

Hep derim Sait Faik'in o savruk(I) yapısı öykülerinde de var ve okuyucuyu sarıyor.(II) Onun öykülerini okurken sıkılmıyor ya da “Ne zaman biter?” diye sayfa sayısına bakmıyorsunuz. Sait Faik, her yazarın tercihi gibi ilk öykülerine gözlemlere başlanmış. Bu bakımdan gözleme dayalı bir gerçekçilik(III) görülür ilk hikâyelerinde. Nitekim hikâyelerinde toplumsal gerçeklikten değil bireysel gerçeklikten bahseder. Onun yönü,(IV) insanın kendi içindeki kalabalıklarındır, kuru kalabalıklar değil.

Sözlük Anlamı

- Dağınık, düzensiz
- Çevrelemek
- Gerçeğe uygun tutum ve davranış
- Taraf

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerin anlamı yanda karışık olarak verilmiştir.

Buna göre numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı yanlış verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

13.

Somut anlamlı bir sözcük anlam genişlemesi yoluyla soyut anlam kazanabilir.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde buna uygun bir kullanım vardır?

- A) Bu çocuktaki kafa hiçbirimizde yok. B) Marketler bu saatte kapanmıştır.
C) Bu konudan çocukların haberi olmasın. D) Sonunda kış geldi.

14. Çiçek açmış ağaçlara bak ne güzel

Gel bizim olsun serçelerin neşesi
Gel seninle kırlara açılalım gel
Neler vadetmiyor akar suyun sesi

Bu dördlükteki sözcüklerle ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Birinci dizede "çiçek" sözcüğü somuttur.
B) İkinci dizede hem somut hem soyut anlamlı sözcük vardır.
C) Üçüncü dizede "kırlar" sözcüğü somuttur.
D) Dördüncü dizede "ses" soyuttur.

15.

Yalnız kendine özgü bir nitelik taşıyan, orijinal

Birine, bir şeye ait olan, has, mahsus

Benzerlerinden ayrılması sağlayan bir özelliği olan, spesiyal

1. ----

2. ----

3. ----

Yukarıda yakın anlamlı üç sözcüğün açıklamaları verilmiştir. Bunların hangi sözcükler olduğu açıklamaların altına yazılacaktır.

Buna göre sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde verilen sözcükler yazılmalıdır?

- A) Özgü Özgün Özel
B) Özgün Özgü Özel
C) Özel Özgü Özgün
D) Özgü Özel Özgün

16.

I.	Bu iş böyle giderse iflas edeceğiz.	Tüketilmek, harcanmak
II.	Bu renk sana hiç gitmemiş.	Yakışmamak yaraşmamak
III.	Bu malzeme bize bir ay gider.	Yeter olmak
IV.	İflas edince ev, araba hepsi gitti.	Elden çıkmak

Yukarıdaki cümlelerin hangisinde "gitmek" sözcüğü karşısında verilen anlama uygun kullanılmamıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

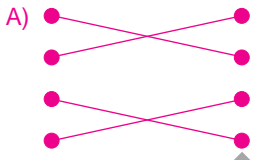
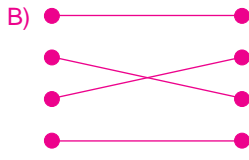
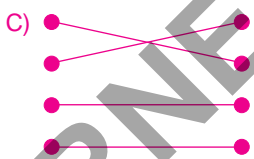
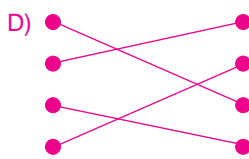
SÖZCÜKTE ANLAM

1. Aşağıdaki dizelerin hangisinde zıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmamıştır?

- A) Yağız atlar kişnedi, meşin kırbaç şakladı,
Bir dakika araba yerinde durakladı.
- B) Çıkıp gitmelerimiz, su içmelerimiz,
Ağlarım aklıma geldikçe gülmelerimiz
- C) Neden böyle düşman görünüyorsunuz,
Yıllar yılı dost bildiğim aynalar?
- D) Öldür bendeki beni.
Sonra dirilt kendinle!

2. • Dile gelmek
• Canına can katmak
• Bal dök yala
• El vurmamak
- Yaşama gücünü artırmak.
• Bir işi yapmaya yanaşmamak ve başlamamak
• Konuşma kudreti, yeteneği olmayan varlık konuşmak
• Çok temiz

Yukarıdaki deyimlerle anlamları eşleştirildiğinde aşağıdaki şekillerden hangisi oluşur?

- A)
- B)
- C)
- D)

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “yüzmek” sözcüğü “herhangi bir şeyle üzeri kaplanmak, bir şeye bulanmak” anlamında kullanılmıştır?

- A) Bugün onu havuzda yüzerken gördüm.
B) Attığı tahtalar suda yüzüyordu.
C) Bayrağımız göklerde yüzüyor.
D) Arabası toz içinde yüzüyor.

NOTLARIM

4. Aşağıdaki tabloda “bitmek” sözcüğünün kullanıldığı cümlelerde kazandığı anlamlar verilirken yanlışlık yapılmıştır.

Buna göre hangi cümleler yer değiştirirse tablodaki yanlışlık düzeltilmiş olur?

	CÜMLE	ANLAM
I.	Ay sonu gelmeden bütün param bitmişti.	Tükenmek
II.	Artık bittim ben, bu işler de yarına kalsın.	Güçsüz kalmak, çok zayıflamak
III.	Film bitmiş, herkesi bir hüznün sarmıştı.	Sona ermek
IV.	Hasta adam on günde sararmış, bitmişti.	Çok yorulmak

- A) I ve II. B) I ve III. C) II ve IV. D) I ve IV.

5. Aşağıdaki atasözlerinden hangisi diğerlerinden farklı bir anlam taşımaktadır?

- A) Her ağlamanın bir gülmesi vardır. B) Gün günü aratır.
C) Her akşamın bir sabahı vardır. D) Kıştan sonra bahar gelir.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “anlamak” sözcüğü “araştırmak, öğrenmek” anlamında kullanılmıştır?

- A) Burada neler döndüğünü anlamak bana düşmüştü.
B) Bana neden böyle davrandığınızı anlamıyorum.
C) Bize ne dediğini hiçbirimiz anlamadık.
D) Konuyu hepimize ayrıntılarıyla anlattı.

7.

Meyve veren ağaç taşlanır.	Başa gelen çekilir.
Gül dikensiz olmaz.	Deveyi yardan uçuran bir tutam ottur.

Aşağıdakilerden hangisi, bu atasözlerindeki altı çizili sözcüklerin karşıladığı anlamlardan biri değildir?

- A) Azalmak B) Sıkıntı, zahmet
C) Eleştirmek D) Küçük çıkarlar

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “kapı” sözcüğü gerçek anlamda kullanılmıştır?

- A) Bayramlarda kapı kapı dolaşıp şeker toplardık.
B) Çocuk okula başlayınca bir masraf kapısı daha açılmıştı.
C) İş bulmak için çalmadık kapı bırakmadık.
D) Yemekten sonra misafirleri kapıya kadar uğurladık

9.

I
Uyku zamanı geldiğinde eve bir sessizlik hâkim olur.

II
Beklediğimiz otobüs tam zamanında perona yanaştı.

ZAMAN

III
Yaş ilerledikçe çocukluk zamanına olan özlem artıyor.

IV
Uçağın hareket zamanı yaklaşıyordu.

NOTLARIM

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde “zaman” sözcüğü diğerlerinden farklı bir anlamda kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “hep” sözcüğü cümleye diğerlerinden farklı bir anlam katmıştır?

- A) Biraz daha bekleyin hep beraber kalkarız.
B) Gittiğinden beri hep seni soruyor.
C) Benden daha tecrübelisi yokmuş gibi hep beni öne sürüyorlar.
D) Alışverişini hep bu marketten yapar.

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “düşmek” sözcüğü karşısında verilen anlamda kullanılmıştır?

A) Öğrenci olarak bize düşen disiplinli çalışmaktır.	Yakışık almak
B) Yeni gelen öğrenci bizim sınıfa düştü.	Bağlantı kurmak
C) Pastadan bana iki dilim düştü.	Payına ayrılmak
D) Bir rastlantı sonucu aralarına düşmüştüm.	Tesadüfen gelmek

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim açıklamasıyla kullanılmıştır?

- A) Üzüntüsünü kimseye belli etmiyor, acısını içine gömüyordu.
B) Çocukları onu yalnız bıraktığından beri acı çekiyordu.
C) Acı tatlı günler geçirdik seninle, diyerek söze başladı.
D) Bu yaptıklarının acısını elbet çıkarırım senden.

13. Aşağıdaki atasözlerinin hangisi mecaz anlam taşımamaktadır?

- A) Mum dibine ışık vermez. B) Son pişmanlık fayda etmez.
C) Ateş düştüğü yeri yakar. D) Damlaya damlaya göl olur.

NOTLARIM

14. Aşağıdakilerden hangisinde “Bir isteği gerçekleştirmemek için olmadık bahaneler bulmak” anlamında bir deyim kullanılmıştır?
- A) Ödevlerini her zaman kılı kırk yarararak yapardı.
B) Haklı olduğunu kanıtlayabilmek için bin dereden su getirdi.
C) Ne zaman ona ihtiyacımız olsa ipe un seriyordu.
D) Söz verdiklerini yapamayacağını anlayınca yan çizmeye başladı.
15. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde deyim açıklamasıyla kullanılmıştır?
- A) Yine bir sürü çam devirmiş, işleri çıkmaza sokmuştu.
B) Bu sefer yemeğini yanında getirmiş, işini sağlama almıştı.
C) Zavallı çocuğu perişan bir hâlde dışarıda görünce içi ciz etti.
D) Yaptığı tüm iyilikleri sayıp duruyor, hepsini başıma kakıyordu.
16. Büyük sanatçı, güçlüğün coşturduğu, engeli kendisine sıçrama tahtası yapan adamdır. Eski Yunanlılarda saza bir tel ekleyen adam şiddetle cezalandırılırdı. Sanat baskıdan doğar, döğüşle yarar, hürlükten ölür.
- Bu metinde altı çizili söz grubunun anlamı aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?**
- A) Daha iyi bir duruma yükselmek için kendisinden yararlanan kişi, olay veya durum
B) Araçtan atlamalarda, üzerine hızla basarak yükselme hızı kazanılan yaylı veya esnek tahtadan eğik yüzeyli araç
C) Yüzme sporunda, suya yüksekte atlamada kullanılan bir ucu sabit, öteki ucu esneyen tahta
D) Ayaklarla, birdenbire ve kuvvetle yeri teperek hızla yukarıya veya ileriye atılmak
17. “Tutmak” sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde “herhangi bir durumda bulundurmak” anlamı taşımaktadır?
- A) Sabahları erken kalkmak insanı zinde tutuyor.
B) Sen gelinceye kadar onu ben tutarım.
C) Çocuğun elini sıkıca tutup hiç bırakmadı.
D) Daha büyük ev tutup aceleyle taşındılar.
18. “Elin yargısından bana ne? Ben kendim için çalışıyorum.” diyen kimsenin sözüne inanmam. Öyle demesi ne beni kandırır ne de kendini avutur. Kendini beğenmiş, çevresinde kim, ne varsa hepsini yukarıdan süzen, yalnızlığı ile böbürlenmiş bir adamdır o.
- Parçadaki altı çizili sözün anlamı aşağıdakilerden hangisidir?**
- A) Başkalarını küçümseyerek kendini üstün görmek
B) Oyalanmak
C) Üstünlük taslamak, kurulmak
D) İnanırmak, ikna etmek